

آن چیزی که نخبه را نخبه می‌کند، صرفاً استعداد و ظرفیت ذهنی نیست. خیلی‌ها هستند استعداد دارند، ظرفیت ذهنی هم دارند و این ضایع می‌شود. یک انسان با استعداد و پر ظرفیت اگر این ذهن را به کار نیندازد، از این ظرفیت استفاده نکند، با تنبلی، بی‌حالی، بی‌توجهی و غفلت بگذراند، مسلماً تبدیل به نخبه نخواهد شد. (۱۴۰۰/۰۸/۲۶) www.basirat.ir

▼ حرف روز

عدالت در برخورد با فساد

موضوع تحقق عدالت و مبارزه با فساد، یکی از مهم‌ترین آرمان‌های انقلاب است که تحقق عملی آن با مسیری دشوار و صعب‌العبور همراه است. در این میان فسادستیزی اگر به چارچوب‌ها و الزاماتی پایبند نباشد، امکان انحراف در آن وجود دارد. فسادستیزی خود نیز باید مبتنی بر چارچوب عدالت و انصاف و اخلاق و قانون دنبال شود و هرگونه تخلف از این مسیر خود فسادی دیگر است. به‌واقع به نام و بهانه مبارزه با فساد نمی‌توان ظلمی جاری کرد و حقوقی را ضایع نمود و از دایره عدالت خارج شد!

ماه‌های متمادی است که ماجرای فروش پرابهام ارز در سال ۱۳۹۶ توسط متولیان امر در بانک مرکزی به موضوعی پرمناقشه در افکار عمومی بدل شده است. در این راستا دادگاه رسیدگی به تخلفات رئیس بانک مرکزی و معاون ارزی وی تشکیل شد و حدود ۴۰ روز پیش بود که سخنگوی قوه قضائیه احکام پرونده ارزی را اعلام کرد و طی آن ولی‌الله سیف، رئیس وقت بانک مرکزی متهم به برهم زدن نظم و آرامش بازار ارزی کشور و زمینه‌سازی برای خریدوفروش غیرقانونی ارز به میزان ۱۵۹ میلیون و ۸۰۰ هزار دلار و ۲۰ میلیون و ۵۰۰ هزار یورو و همچنین اهمال و سوء مدیریت در دوران مسئولیت خود، به تحمل ۱۰ سال حبس تعزیری و متهم ردیف دوم، سید احمد عراقچی، معاون وقت ارزی بانک مرکزی نیز با همین اتهامات به تحمل ۸ سال حبس تعزیری محکوم شدند.

اما این همه ماجرا نیست؛ به‌تازگی خبری منتشر گردیده که یکی از اقتصاددانان طی نامه‌ای به رهبری به بیان نکاتی درباره روند رسیدگی به این پرونده و همچنین برخی اتهام‌هایی که منجر به محکومیت متهمان شده، پرداخته و مهم‌تر آنکه رهبر انقلاب این نامه را به رئیس قوه قضائیه ارجاع کرده و در هاشم نامه مرقوم کرده‌اند که «مبادا حکم جائزانه‌ای صادر شود و دقت کنید که اجرای جائزانه هم اتفاق نیفتد». این ماجرا به‌خوبی حکایت از حکمت و عدالت و انصاف عالی‌ترین جایگاه حکمرانی در حکومت اسلامی دارد. او که خود سالیان متمادی است پرچمداری مبارزه با فساد را برعهده دارد، دستگاه قضایی را به رعایت قانون و عدالت دعوت می‌کند تا نکند احیاناً به اسم تحقق عدالت، ظلمی جاری شود! این اتفاق در حالی رقم می‌خورد که چنین موضع‌گیری‌هایی می‌تواند حتی معظم‌له را در سیبل تهاجم جدید رسانه‌های دشمن قرار داده و بهانه‌ای برای حمله به ایشان را فراهم آورد؛ اما رهبری در جایگاهی نیست که از بیان حقیقت و عدالت به خاطر چنین مصلحت‌سنجی‌هایی خارج شود و از کنار ظلمی احتمالی بگذرد. تصمیم مجاهدانه و باشکوهی که تنها در میان تربیت‌یافتگان مکتب امیرالمؤمنین (ع) قابل مشاهده است. (نویسنده: مهدی سعیدی)

▼ گزارش روز

سیاست همسایگی موفق!

در حاشیه اجلاس سران اکو در ترکمنستان قرارداد سه‌جانبه سوپا گازی با حضور روسای جمهور ایران، ترکمنستان و آذربایجان امضا شد. بر اساس این توافق، ترکمنستان روزانه ۵ تا ۶ میلیون مترمکعب گاز از مسیر ایران به جمهوری آذربایجان ترانزیت (سوپا) خواهد کرد. ایران گاز مصرفی موردنیاز خود در پنج استان کشور را از حق انتقال این گاز برداشت خواهد کرد.

گزاره‌های خبری: ۱- جواد اوجی (وزیر نفت) درباره جزئیات این قرارداد اظهار داشت: «از دی‌ماه ۱۳۹۵ معاملات گازی ایران با ترکمنستان قطع شده بود ولی با انعقاد این قرارداد گام رو به جلویی در مناسبات انرژی دو کشور برداشته شد». اوجی درباره تأثیر انعقاد این قرارداد بر پایداری شبکه گاز ایران عنوان کرد: «این قرارداد به تأمین سوخت زمستانی استان‌های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، گلستان و سمنان کمک می‌کند». ۲- «سید مرتضی هاشمی» نائب رئیس هیئت‌رئیس بازرگانان اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی نیز در خصوص اهمیت این قرارداد گفته است: «دولت رئیسی می‌تواند با این قرارداد، هزاران اتفاق مثبت را با کشورهای همسایه رقم بزند، زیرا در حال حاضر، ورود بسیاری از تاجران ایرانی به کشور ترکمنستان ممنوع بوده و حتی بسیاری از تاجران ایرانی در ترکمنستان زندانی هستند که این موارد در گذشته به ظریف، وزیر سابق خارجه هم گفته شده بود. این قرارداد فقط یک قرارداد گازی نیست، یک قرارداد اقتصادی-سیاسی است و جنبه‌های گوناگون دارد».

گزاره‌های تحلیلی: ۱- دولت سیزدهم سه رخداد اقتصادی و راهبردی را در سه‌ماهه اول حکومت‌داری انجام داده است. اولین رخداد، امضای قرارداد شانگهای و مزایای اقتصادی حاصل از آن بود؛ دومین رخداد افزایش صادرات نفتی کشور به یک‌میلیون بشکه در روز و درنهایت، سومین رخداد مربوط به سوپا نفتی در حاشیه اجلاس اکو در ترکمنستان است. انعقاد قرارداد سوپا گاز از چهار بعد اقتصادی (تأمین گاز استان‌های شمالی)، سیاسی (همسویی سیاسی سه کشور)، بن‌بست‌شکنی در تعاملات اقتصادی با ترکمنستان و همگرایی ایجابی با محور ترانزیتی لاجورد، برای ایران حائز اهمیت است. ۲- پیام ویژه انعقاد این قرارداد در آستانه مذاکرات ایران و ۴+۱ آن است که غربی‌ها بدانند جمهوری اسلامی بدون برجام و FATF هم می‌تواند نیازهای خود را تأمین کند. مالک شریعتی، نماینده مجلس در توصیف این قرارداد، نوشت: «نمونه‌ای از دیپلماسی اقتصادی منطقه‌ای و سیاست همسایگی موفق».

نکته پایانی آنکه خیلی فرق هست میان دولتی که آب خوردن مردم را به نظر کدخدا گره می‌زد با دولتی که گاز پنج استان کشور را بدون نیاز به جابجایی پول، از ترانزیت منطقه‌ای تأمین کند. (نویسنده: فرهاد کوچک زاده)

▼ خبر ویژه

۴+۱ به خواسته ایران تن داد!

معاون سیاسی وزیر خارجه در پایان اولین روز از دور جدید مذاکرات وین اعلام کرد: «ضروری است مسئله رفع تحریم‌ها در اولویت نخست گفت‌وگوها قرار گیرد. تا زمانی که کارزار فشار حداکثری آمریکا نفس می‌کشد، احیای برجام سخن گزافی بیش نیست. همه کشورهای ۴+۱ به مطالبه به‌حق ایران تن دادند و تأکید کردند که باید ابتدا وضعیت تحریم‌های غیرقانونی آمریکا روشن شود». نماینده روسیه در مذاکرات وین نیز گفت‌وگوها را موفقیت‌آمیز توصیف کرد و افزود: «شرکت‌کنندگان در هفتمین دور مذاکرات که بسیار موفقیت‌آمیز آغاز شد درباره برداشتن گام‌های فوری بیشتر توافق کردند». انریکه مورا، معاون مسئول سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا نیز با ابراز امیدواری نسبت به اینکه این دور از مذاکرات، به لغو تحریم‌های آمریکا علیه ایران بینجامد، روز نخست مذاکرات وین را مثبت ارزیابی کرد.

واکنش ها به توافق گازی با ترکمنستان

«مجید شاکری»، اقتصاددان در خصوص قرارداد سوپا گازی گفته است: «انصافاً منطق قرارداد سوپا گاز از ترکمنستان به آذربایجان خیلی دقیق تنظیم شده. موضوع صرفاً تأمین یا عدم تأمین گاز پنج استان شمالی نیست. ایران دریچه‌ای ایجابی برای همکاری با محور لاجورد پیدا کرده. چیزی که تا همین دو ماه قبل خیلی بعید به نظر می‌رسید. این خبر واقعاً امیدوارکننده است. خدا قوت». مسعود براتی، کارشناس تحریم و سیاست خارجی نیز گفت: «این توافق گازی با ترکمنستان را بگذارید در کنار عضویت در سازمان شانگهای و خرید واکسن که اثبات می‌کند همه چیز معطل تحریم و برجام و مذاکرات وین و FATF نیست. کمی عقلانیت می‌خواهد و همت برای تأمین منافع ملی که اگر باشد خیلی اتفاق‌ها می‌افتد». مهدی پناهی، دبیر اقتصاد روزنامه قدس هم نوشت: «دل زنگنه وزیر نفت دولت روحانی به توتال فرانسوی و تکمیل پارس جنوبی خوش بود، برای همین یک دعوای حقوقی با ترکمن‌ها راه انداخت تا آن‌ها هم به ایران گاز ندهند اما نه توتال ماند و نه پارس جنوبی تکمیل شد، ایران ماند و نیاز به گاز ترکمنستان و دلخوری این کشور! حتی در صورت بی‌نیازی ایران از گاز ترکمنستان، تهران می‌توانست در چارچوب برنامه جامع تبدیل‌شدن به هاب گازی منطقه واردات گاز از ترکمنستان را ادامه دهد. کاری که روحانی و زنگنه لجبازانه از آن استنکاف کردند، امروز دولت رئیسی انجام داد. پیوند اقتصادی با همسایگان یعنی همین».

اقدام استراتژیک در مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

روز شنبه (ششم آذرماه) مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری به دعوت رئیس این مرکز (محمدصادق خیاطیان)، میزبان روسای سابق مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری بود؛ اقدامی شایسته که فارغ از تعلقات سیاسی و حزبی و با دعوت از چهره‌های مطرح از جریان اصلاحات انجام گرفت. در این نشست آقایان تاجیک، آشنا، علی ربیعی روسای سابق مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری درباره تجارب خود در مدیریت مرکز سخن گفتند و در خصوص چالش‌ها و مسائل پیش‌روی کشور و کمکی که این مرکز می‌تواند به دولت و شخص رئیس‌جمهور کند به گفتگو پرداختند. خیاطیان در رابطه با این نشست گفت: «تجارب مدیریتی جزء سرمایه‌های نظام حکمرانی کشور است و اساساً پیمودن راه پیشرفت و بالندگی کشور جز با انباشت تجربه همه افرادی که سابقه مدیریت کلان دارند، ممکن نیست. استفاده از تجارب گذشته و گفتگو با روسایی که خود چالش‌ها و سختی‌های مسیر را تجربه کرده‌اند، می‌تواند یاری‌دهنده مرکز برای پیمودن مسیر و پیشبرد برنامه‌ها و مأموریت‌ها باشد». یکی از حلقه‌های مفقوده دولت‌های سابق، عدم استفاده و بهره‌گیری از دانش سازمانی مسئولین و مدیران سابق صرفاً به دلیل رقابت‌های جریان و سیاسی بوده است که دود آن بی‌شک به چشم ملت رفته است. دولت رئیسی یکی از شعارهای خود را فراجناحی بودن و بهره‌گیری از توان و تخصص افراد، بدون توجه به تعلق سیاسی آنان قرار داده است و نشست اخیر در مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری در این راستا تعریف می‌شود.

امیرعبدالهیان: درخواست‌های فراجامی نکنید!

وزیر امور خارجه کشورمان درباره آغاز دور جدید مذاکرات در وین نوشت: «هرگز نباید فراموش کرد که آمریکا عامل اصلی ایجاد وضعیت فعلی است. بازگشت احتمالی آمریکا به برجام موردتوجه ما نخواهد بود مگر این‌که تضمین‌هایی ارائه گردد که تجربه تلخ گذشته تکرار نخواهد شد و شرکای اقتصادی ایران بتوانند با اطمینان خاطر وارد تعاملات اقتصادی پایدار و بدون نگرانی با ایران شوند. آنچه در مذاکرات آتی مشخص می‌باشد این است که ایران با حسن نیت وارد مذاکرات می‌شود تا به یک توافق خوب برسد؛ اما درخواست‌های فراجامی را نخواهد پذیرفت و جمهوری اسلامی ایران در مورد موضوعات فراتر از برجام وارد مذاکره نخواهد شد. ما ایمل مجدداً تأکید کنم که این فرصت، پنجره‌ای نیست که تا ابد باز بماند و آمریکا و سه کشور اروپایی می‌بایست به‌خوبی این را درک کنند».

◀ طرح ضربتی برای حل مشکلات آبی ۴ استان / وزیر نیرو دیروز خبر داد: «طرح ضربتی کوتاه‌مدت برای حل مشکلات آب اصفهان، چهارمحال، یزد و خوزستان به تصویب رسید. این طرح بخش قابل‌توجهی از نگرانی مردم را برطرف می‌کند؛ اما برای تأمین آب کافی و اصلاح وضعیت موجود باید شاهد اجرای طرح‌های میان‌مدت و بلندمدت باشیم. باید صنایع آب‌بری که در مناطق کویری قرار دارند با استفاده از پساب و آب دریا، آب موردنیاز خود را تأمین کنند تا از آب موردنیاز کشاورزی و شرب استفاده نشود. صنایع این محدوده مکلفاند طی دو تا سه سال آب موردنیاز خود را از طریق آب‌های غیرمتعارف تأمین کنند».

◀ مطالبات به‌حق مردم در موضوع آب! / رئیس قوه قضائیه گفت: «باید در گذشته پیش‌بینی‌های لازم برای مدیریت آب صورت می‌گرفت. در حوزه مدیریت آب‌های سطحی و ژرف، اصلاح الگوی مصرف، مدیریت مصرف آب شهری و تخصیص آب برای صنعت، کشاورزی و شرب باید اولویت‌بندی و برنامه‌ریزی شود تا مصرف آب سامان یابد. مطالبات مردمی در این زمینه، به‌حق و درست است». حجت‌الاسلام محسنی اژه‌ای همچنین گوشزد کرد: «مردم متدین و موقعیت‌شناس باید مراقب تحرکات دشمن باشند و در پیگیری مطالبات صنفی و به‌حق خود اجازه ندهند بدخواهان در صفوف آن‌ها رخنه کنند».

◀ غفلت مسئولان از زغال‌سنگ! / دبیر انجمن زغال‌سنگ کشور گفت: «در حال حاضر ۶۲ درصد برق دنیا با زغال‌سنگ تولید می‌شود، ۹۰ درصد فولاد دنیا با زغال‌سنگ است و همین امر نشان می‌دهد دنیا به اهمیت زغال‌سنگ پی برده و به‌صورت یک انرژی ارزان‌قیمت، تمام استفاده خود را از آن می‌برد. متأسفانه در ایران تأمین منابع مالی برای تجهیز، نوسازی معادن و سرمایه در گردش از جمله چالش‌های اساسی معدنکاران زغال‌سنگ است. قیمت زغال‌سنگ ایران نصف قیمت جهانی است؛ اما یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن زغال‌سنگ وارد می‌کنیم!».

◀ نسل جدید ماهواره‌های ایرانی آماده پرتاب به فضا / مهدی بختیاری «کارشناس دفاعی در برنامه زنده شبکه افق در خصوص ظرفیت‌های صنعت ماهواره‌ای کشور گفت: «نسل جدید ماهواره‌های ایرانی، آماده پرتاب به فضا هستند، نباید از شکست در پرتاب‌ها ترسید. کشورهای ابرقدرت نیز شکست‌های زیادی در آزمایش‌های مختلف فضایی داشته‌اند». وی با ابراز خرسندی از سیاست حمایتی دولت رئیسی به بخش فضایی، ابراز امیدواری کرد در دوره جدید، ۱۰ سال رکود در صنعت فضایی برطرف شود.

◀ واکسن نزن‌ترین استان های کشور! / روزنامه خراسان نوشت: «در استان قم، هنوز حدود ۳۴۲ هزار نفر (۳۱ درصد جمعیت بالای ۱۲ سال)، واکسن نزده‌اند و قمی‌ها، واکسن‌نزن‌ترین استان کشور هستند. رتبه‌های بعدی واکسن‌نزن‌ها هم به ترتیب مربوط به کردستان (۲۷ درصد واکسن‌نزده)، سیستان و بلوچستان (۲۴ درصد)، البرز (۲۴ درصد)، بوشهر (۲۳ درصد)، خوزستان (۲۲ درصد) و کرمان (۲۱ درصد) است».